

אוגוסט 2024

לכל המורים לערבית ולעולם הערבים והאסלאם
הנדון:
איגרת היערכות לבחינות הבגרות קיץ תשפ"ה - מיקוד והתאמות בהיבחנות

מורים יקרים,

אנו נערכים לבחינות הבגרות בתחום הדעת "ערבית ועולם הערבים והאסלאם" בקיץ תשפ"ה.
ע"פ הנחיות המשרד, נושאי הלימוד לבחינות הבגרות, היקף החומר וחוקי המענה יהיו כפי שהוגדרו בספטמבר
2023, שנת הלימודים תשפ"ד, טרם המלחמה. (ללא ההקלות שניתנו בתקופת המלחמה) מתווה הבגרות של
תלמידי הצפון והדרום יידון בתחילת שנת הלימודים תשפ"ה, בהתאם להתפתחויות הביטחוניות.
להלן פירוט המיקוד וההתאמות בבחינות קיץ תשפ"ה.

חוקי המענה ומיקוד לבחינות הבגרות בערבית לדוברי עברית לשנת תשפ"ה - (עודכן לתשפ"ה בלבד)

ערבית לבתי הספר העבריים:

חוקי מענה:

שאלון 018371

הבנת הנקרא שאלות : מענה על 6 שאלות מתוך 7 (כל שאלה 6.5 נק' סה"כ 39 נקודות) ושאלת החובה (8 נקודות לשאלה). סה"כ 47 נקודות.

ידיעת הפועל : ניתוח פעלים : 4 מתוך 5 (כל פועל 3.25 נקודות סה"כ 13 נק')

תחביר (3 משפטים פאסיביים, 3 משפטים אקטיביים): 3 מתוך 6 (כל משפט 5 נק' – 15 נק') – **הפחתת נושאים: הפחתת נושאים אקטיביים והמרת נושאים מאקטיביים לפסיביים (זיהוי ותרגום), מתן אפשרות להיבחנות על מטלות פסיביות בלבד.**

לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: 3 משימות מתוך 5 (כל משימה 5 נק' סה"כ 15 נק')

הבעה בכתב: מענה על שאלה אחת מתוך 4 שאלות (10נק')

שאלון 018282 (אקסטרינים ונבחני משנה)

הבנת הנקרא : 6 שאלות מתוך 7 (כל שאלה 6 נק' סה"כ 36 נקודות) ושאלת החובה (8 נקודות לשאלה). סה"כ 44 נקודות

ידיעת הפועל : ניתוח פעלים : 4 מתוך 6 (כל פועל 4 נקודות סה"כ 16 נק')

תחביר: 3 מתוך 5 משפטים פסיביים (כל משפט 4 נק' – 12 נק') **הפחתת נושאים, היבחנות בנושאים באופן פסיבי בלבד.**

לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: 4 משימות מתוך 6 (כל משימה 7 נק' סה"כ 28 נק')

שאלון 018387 בחינה חיצונית מול מחשב (בחינה זו תקפה גם לתלמידים האקסטורנים ונבחני המשנה.
ראו חוזר מפמ"ר תשפ"ה)

חלק א פתיח היכרות: 1 שאלת חובה + שאלה 1 מתוך 2 (20%)

חלק ב נושא ספרותי: שאלה 1 מתוך 2

חלק ג נושא אקטואלי: שאלה 1 מתוך 2

בחירה בין חלק ב לחלק ג : נושא ספרותי או נושא אקטואלי 40% - הפחתה של חלק בבחינה

חלק ד- שיח על נושאים מרשימת הנושאים: 40%

שאלת חובה: מסעדה, מאכלים ומשקאות +20% שאלה 1 מתוך 2 שאלות (20%) מתוך שלושת הנושאים
שלהלן:

פרטי לבוש וצבעים

קניות – בשוק, בחנויות ובאינטרנט

אצל הרופא

מיקוד בשאלוני ערבית:

שאלון 018371

פרק ראשון : הבנת הנקרא : השאלון יכול טקסט (unseen) ונדרש מענה על שאלות הטקסט בהתאם
להוראות.

ידיעת הפועל: הפועל השלם בנינים 1 – 10 (פרט לבנין 9) כל הצורות הדקדוקיות כולל עתיד מנוצב
(الْمُضَارِعُ الْمَنْصُوبُ), עתיד מקוצר/מג'זום (الْمُضَارِعُ الْمَجْزُوم), סביל.

פ"ו בבנין 1 (فَعَلَ) כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל,

פ"ו, פ"י בנינים 2-10 כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ע"ע/כפולים (الْمُضَاعَف) כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ע"ו, ע"י (الأَجُوف) כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל),

ל"ו, ל"י (الْتَأْيِص) לידיעה אקטיבית - צורות עבר ועתיד בלבד. לידיעה פסיבית - לא לניתוח: זיהוי
טקסטואלי* של צורות בינוני (פועל ופעול), מצדר, ציווי, עתיד מנוצב (الْمُضَارِعُ الْمَنْصُوب), עתיד מקוצר/מג'זום
(الْمُضَارِعُ الْمَجْزُوم) וסביל.

תחביר: לידיעה אקטיבית - הניקוד הסופי (الأَعْرَاب), ריבוי שלם זכר ונקבה, إِنَّ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות إِنَّ, أَنْ, لَأَنَّ,
لَكِنَّ, משפטי זיקה (صِلَّة, صِفَّة), "לא" לשליה מוחלטת (لا النَّاقِيَّة لِلْجِنْس), كَانَ وَأَخَوَاتُهَا – המיליות كَانَ, لَيْسَ, أَصْبَحَ
(הפעלים صَارَ, بَقِيَ לידיעה פסיבית בלבד), كَمْ + השם ביחיד

לידיעה פסיבית - تَمَّ+ מצדר, הזוגי (الْمَثْنَى) בשם ובתואר, ערך היתרון וההפלגה (أَفْعَلُ التَّفْضِيل), תיאור מצב
(الْحَال) ומשפט מצב (جُمْلَةٌ خَالِيَّة), תיאורי זמן ומקום (ظَرْفُ زَمَانٍ وَ مَكَانٍ), "מא" ההתפעלות (مَا التَّعَجُّب), תיאור
אופן (مَفْعُولٌ مَطْلُوق).

פרק שני לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: אוצר מילים עיתונאי ומאמר מפמ"ר ما هو نمط الحياة الصحي؟

¹ זיהוי טקסטואלי: צורות אלה יכולות להופיע בבחינה בטקסטים ו/או במשפטים.

נושאים שלא יכללו בבחינה: פ"י בניין 1 כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל

פ"ו-פ"י (المثال) - בניינים 2-10 סביל

ע"ע/כפולים – סביל

בעלי ההמזה (المهموز)

נטיית הפעלים جاء ו- رأى בבניין 1 (فعل)

ע"ו, ע"י (الأخوف) - סביל

חמשת השמות (الأسماء الخمسة)

תיאור סיבה/תכלית (المفعول له/ لأجله)

משפט תנאי (جُملة شرطية) בחיוב ובשלילה וביטול השפעת התנאי (ف)

פסוקית זיקה הפוכה (משפטי ما/من...من)

תמיז (תמיז), שמות מחוסרי תנוין (الأسماء الممنوعة من الصّرف), ששת השמות (إسم, إبن, ابنة, امرأة, إثنان, إثنان),
המספר המונה (العند الأصلي): המספרים 1-10 בזכר ובנקבה, עשרות שלמות והשם הנמנה אחריהם.

מאמר מפמ"ר- מהי شبكات التواصل الاجتماعي?

שאלון 018282 (אקסטרנים ונבחי משנה)

פרק ראשון: הבנת הנקרא: השאלון יכול טקסט (unseen) ונדרש מענה על שאלות הטקסט בהתאם להוראות.

ידיעת הפועל: הפועל השלם – הבניינים 1 – 10 (פרט לבניין 9) כל הצורות הדקדוקיות: עבר, עתיד, ציווי, מצדר, בינוני (פועל ופעול), סביל

עתיד מנצוב (المضارع المنصوب) בכל הבניינים ובכל הגזרות הנלמדות

עתיד מקוצר/מג'זום (المضارع المجزوم) בכל הבניינים ובכל הגזרות הנלמדות.

פ"ו בבניין 1 (فعل) כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל

פ"ו, פ"י (المثال) בניינים 2-10 כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל)

ע"ע/כפולים (المضاعف) כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל)

ע"ו, ע"י (الأخوف): כל הצורות הדקדוקיות (ללא סביל)

תחביר לידיעה פסיבית: ריבוי שלם זכר ונקבה, إبن وَأَخَوَاتُهَا (إبن, أَن, لَأَنَّ, لَكِنَّ בלבד), משפטי זיקה (صِلَة, صِلَة),
ניקוד סופי, הזוגי בשם ובתואר, كَانَ وَأَخَوَاتُهَا (كَانَ, أَصْبَحَ בלבד), ערך היתרון וההפלה (أَفْعَلُ التَّفْضِيل), הבעת
סביל בעזרת تَمَّ +מצדר

פרק שני: לשון העיתונות/ לשון אמצעי התקשורת: אוצר מילים עיתונאי

נושאים שלא יכללו בבחינה:

פ"י בניין 1 כל הצורות הדקדוקיות כולל סביל

פ"ו-פ"י (المثال) - בניינים 2-10 סביל

ע"ע/כפולים (المضاعف) – סביל

ע"ו, ע"י (الأخوف) - סביל

ל"ו, ל"י (التأنيص) - כל הצורות הדקדוקיות,

בעלי ההמזה (المهموز)

תיאור מצב (الحال)

ששת השמות (إِسْمٌ, إِيْنٌ, إِيْنَةٌ, إِمْرَأَةٌ, إِيْنْتَانٌ, إِيْنْتَانٌ), המספר המונה (الْعَدَدُ الْأَصْلِيُّ): המספרים 1-10 (בזכר ובנקבה), עשרות שלמות והשם הנמנה אחריהם.

שאלון 018387 בחינה חיצונית מול מחשב ((בחינה זו תקפה גם לתלמידים האקסטרנים ונבחי המשנה. ראו חוזר מפמ"ר תשפ"ה)

פתיח היכרות: 1 שאלת חובה + שאלה 1 מתוך 2

נושא ספרותי: שאלה 1 מתוך 2

נושא אקטואלי: שאלה 1 מתוך 2

בחירה: נושא ספרותי או נושא אקטואלי. בחירה בשאלה אחת (מתוך: שתי שאלות בנושא ספרותי ושתי שאלות בנושא אקטואלי)

שיח על נושאים מרשימת הנושאים:

שאלת חובה: מסעדה, מאכלים ומשקאות + **שאלה 1 מתוך 2 שאלות מתוך שלושת הנושאים שלהלן:**

פרטי לבוש וצבעים,

קניות – בשוק, בחנויות ובאינטרנט

אצל הרופא

עולם הערבים והאסלאם:

חוקי מענה:

שאלון 019281

4 שאלות מתוך 8 : שתי שאלות מן הפרק הראשון ושתי שאלות מן הפרק השני (מבוא להכרת האסלאם; מדינות האזור). לכל שאלה 15 נקודות.

4 מושגים מתוך 10 : שני מושגים מן הפרק השלישי ושני מושגים מן הפרק הרביעי. (עידן הח'ליפות; סוריה ולבנון או ירדן, ערב הסעודית ומדינות המפרץ). לכל שאלה 10 נקודות.

שאלון 019281:

מחמד וראשית האסלאם: מחמד נביא האסלאם, גיבוש האומה האסלאמית – מההג'רה ועד מות הנביא, תקופת הג'אהלייה – חצי האי ערב, מכה, חברה, דת ומנהגים

התפתחות דת האסלאם : ההלכה המוסלמית (השריעה), עיקרי האסלאם – אמונה ופולחן: הקוראן ופרשנותו, החדית', מצוות היסוד, הג'האד, פילוגים ושינויים: השיעה – תולדות ומאפיינים, מסורות ומנהגים, הלכה שיעית.

עידן הח'ליפות / עידן האימפריות: בפרק השאלות: מוסד הח'ליפות (ראשדון); בית אומייה, בית עבאס, דמות מפתח אחת (ח'ליפה אחד) – הארון אל-רשיד, אל-מאמון, אל-מעצם.

בפרק המושגים: שושלת בית עת'מאן; דיוואן; שורא; אלבריד ואלאח'באר; מואלי; אמצאר; בית אלחכמה מחתסב

מצרים דמוגרפיה ופוליטיקה: שלטונו של גמאל עבד אלנאצר; שלטונו של אנואר אלסאדאת

איראן משלטון השאה לשלטון האיתוללות : המהפכה האסלאמית ומשמעויותיה – סיבות ועקרונות עד מותו של חומייני.

טורקיה המדינה החילונית הראשונה במזרח התיכון: מבוא: טורקיה המודרנית ותורתו של מצטפא כמאל "אתאטורק", מדיניות החוץ של טורקיה: מלחמת המפרץ, מדיניות הפנים של טורקיה: הכורדים – מיעוט בטורקיה וניסיונות הממשל לפגוע בו; הקמת ה-PKK והתגובה הטורקית נגד הארגון במהלך המחצית השנייה המאה ה-20.

סוריה ולבנון: המושגים: עלוים; מוסד הנשיאות הסורי; הסכם טאיף; רפיק אלחרירי; מלחמת האזרחים (1975); מלחמת לבנון השנייה; בשאר אל אסד; מפלגת הבעת'; חאפט' אל אסד; תנועת חזבאללה; מוסא אלצדר; "האחים המוסלמים" בסוריה.

ערב הסעודית, מדינות המפרץ וירדן: המושגים: השושלת ההאשמית; הפלסטינים בירדן; "ספטמבר השחור" (1970); "האחים המוסלמים" בירדן; משבר הנפט (1974); האיום השיעי; עבדאללה בן עבד אלעזיז אל סעוד (מלך סעודיה לשעבר); והאבים; האמיר עבדאללה אבן חוסיין; בעיית העובדים הזרים; מלחמת איראן-עיראק (1980-1988); איחוד האמירויות הערביות.

נושאים שלא יכללו בבחינה:

מחמד וראשית האסלאם: תקופת הג'אהלייה – מערכת היחסים בין תושבי חצי האי ערב לאימפריות השכנות (הביזנטית והסאסאנית).

התפתחות דת האסלאם: ההלכה המוסלמית: לא יכללו המושגים – קאדי, מופתי, סירה

פילוגים ושינויים: הח'וארג', קרב הגמל, קרב ציפין.

עידן הח'ליפות: בפרק השאלות:

דמות מפתח אחת (ח'ליפה אחד): עמר אבן אל-ח'טאב, עלי אבן אבו טאלב, מעאוויה אבן ספיא

בפרק המושגים: פרמאן; המג'לה; סלטאן; יניצ'רים; ברמכים; ממלוכים; מעתזלה ומח'נה

מצרים: מבוא, הקמת המדינה העצמאית; שלטונו של חסני מבארכ

איראן: בעיות פנים והפצת המהפכה האסלאמית.

טורקיה: מדיניות הפנים של טורקיה: המבנה המדיני של השלטון בטורקיה; התערבות הצבא בשלטון בעקבות השינויים הפוליטיים במדינה

מדיניות החוץ של טורקיה: יחסי ישראל-טורקיה; משבר קפריסין.

סוריה ולבנון: המושגים: סוריה הגדולה; הפיכת פברואר 1966; מלחמת שלום הגליל; הפלסטינים בלבנון; המעורבות הסורית; תנועת "אמל"

ערב הסעודית, מדינות המפרץ וירדן: המושגים: טלאל בן עבדאללה והמלך חוסיין בן טלאל; המלך עבדאללה השני; מדיניות ירדן בנוגע לירושלים; הסכם השלום עם ישראל; הבדווים בירדן; מלחמת המפרץ

בתודה ובברכה.

מאחלים בשורות טובות.

ד"ר שושן סיגלית

מפמ"ר ערבית ועולם הערבים והאסלאם בבתי הספר העבריים

העתקים:

- ד"ר טלי יניב, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- פרופ' אייל זיסר, יו"ר ועדת המקצוע לערבית ולעולם הערבים והאסלאם
- ד"ר ציונה לוי, מנהלת אגף שפות
- מנהלי המחוזות
- מר דויד גל, מנהל אגף בכיר בחינוך
- מדריכים מחוזיים לערבית